

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0283/2012

25.9.2012

ДОКЛАД

относно въздействието върху околната среда на дейностите по извличане на шистов газ и шистов нефт
(2011/2308(INI))

Комисия по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

Докладчик: Bogusław Sonik

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	18
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ.....	23
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ.....	27
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ.....	31

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно въздействието върху околната среда на дейностите по извличане на шистов газ и шистов нефт (2011/2308(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди¹,
- като взе предвид Директива 92/91/ЕИО на Съвета от 3 ноември 1992 г. за минималните изисквания за подобряване опазването на безопасността и здравето на работниците в отрасли, свързани с рудодобива чрез сондиране²,
- като взе предвид Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО³,
- като взе предвид Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви⁴,
- като взе предвид Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда⁵,
- като взе предвид Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията)⁶,
- като взе предвид Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването)⁷,
- като взе предвид Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (Директива за екологичната отговорност)⁸,
- като взе предвид Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от

¹ ОВ L 164, 30.6.1994 г., стр. 3.

² ОВ L 348, 28.11.1992 г., стр. 9.

³ ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 15.

⁴ ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3.

⁵ ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1.

⁶ ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7.

⁷ ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17.

⁸ ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56.

23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите)¹,

- като взе предвид Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 г. относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека (Директива за питейните води),
- като взе предвид Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (Директива за подземните води)²,
- като взе предвид Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността³ и Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г.⁴,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (Регламент REACH)⁵,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (за привеждане в съответствие на действащото законодателство на ЕС с Глобалната хармонизирана система на ООН (GHS))⁶,
- като взе предвид Директива 98/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно пускането на пазара на биоциди (Директива за биоцидите)⁷,
- като взе предвид Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (Директива Seveso II)⁸,
- като взе предвид своята резолюция от 13 септември 2011 г. относно

¹ ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1.

² ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 12.

³ ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32.

⁴ ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 136.

⁵ ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1.

⁶ ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1.

⁷ ОВ L 123, 24.4.1998 г., стр. 1.

⁸ ОВ L 10, 14.1.1997 г., стр. 13.

предизвикателството да се осигури безопасност на нефтените и газови дейности в морски райони¹,

- като взе предвид доклада от 8 ноември 2011 г. относно неконвенционалните източници на газ в Европа, изготвен по поръчка на Генерална дирекция „Енергетика“ на Комисията²,
 - като взе предвид съобщението от 26 януари 2012 г. от Генерална дирекция „Околна среда“ на Комисията до членовете на Европейския парламент относно приложимата по отношение на проектите за извличане на шистов газ правна рамка на ЕС в областта на околната среда,
 - като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Енергийна пътна карта за периода до 2050 г.“ (COM(2011)0885),
 - като взе предвид петиции № 886/2011 (относно рисковете, свързани с проучването и извличането на шистов газ в България) и № 1378/2011 (относно извличането на шистов газ в Полша),
 - като взе предвид проучването, публикувано от Генералната дирекция за вътрешни политики на ЕС — Отдел за политиката А: Икономически и научни политики на Европейския парламент през юни 2011 г.: последици от извличането на шистов газ и шистов нефт за околната среда и здравето на човека,
 - като взе предвид членове 4, 11, 191, 192, 193 и 194 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид член 48 своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните и становищата на комисията по развитие и комисията по правни въпроси (A7-0283/2012),
- А. като има предвид, че неотдавнашният напредък в технологичната сфера вече е дал тласък на бърз добив в промишлен мащаб на неконвенционални изкопаеми горива (НИГ) в някои части на света; като има предвид, че в ЕС все още липсва експлоатация в промишлен мащаб и че потенциалът на резервите и възможните последици за околната среда и общественото здраве трябва допълнително да бъдат задълбочено изследвани;
- Б. като има предвид, че разработването на шистов газ не се възприема еднозначно в ЕС и в световен мащаб, което налага цялостно изследване на всички въздействия (върху околната среда, общественото здраве и изменението на климата) преди по-нататъшното развитие на тази технология;
- В. като има предвид, че Енергийната пътна карта за 2050 г. определя превръщането на

¹ Приети текстове, P7_TA(2011)0366.

² TREN/R1/350-2008 lot 1, http://ec.europa.eu/energy/studies/doc/2012_unconventional_gas_in_europe.pdf.

шистовия газ и други неконвенционални източници в потенциални важни нови източници на снабдяване във или около Европа; като има предвид, че замяната на въглища и нефт с газ в краткосрочен до средносрочен план би могла да спомогне за намаляване на емисиите на парникови газове в зависимост от техния жизнен цикъл;

- Г. като има предвид, че газът може да се използва за основно снабдяване с енергия, както и да осигури надеждна резервна енергия във връзка с непостоянните източници на енергия, като например вятъра и слънчевата енергия, като тази надеждност намалява техническите предизвикателства във връзка с балансирането на мрежата; като има предвид, че газът също така е ефикасно гориво за затопляне/охлаждане и за многобройни други индустриални приложения, които повишават конкурентоспособността на ЕС;
- Д. като има предвид, че двете основни техники, прилагани за освобождаване на потенциала на НИГ на шистовия газ и метана от находища на въглища, хоризонталното сондиране и хидравличното фрактуриране (фрактинг), се използват комбинирано едва от десетилетие и не следва да се бъркат с техниките за стимулиране на сондажите, използвани за извличане на конвенционални изкопаеми горива, поради комбинацията на тези две техники и мащаба на свързаната с това интервенция;
- Е. като има предвид, че ЕС е ангажиран с правно обвързваща цел за намаляване на емисиите на парникови газове и за увеличаване на дела на възобновяема енергия; като има предвид, че решенията за експлоатация на НИГ следва да се разглеждат в контекста на необходимостта от намаляване на емисиите;
- Ж. като има предвид, че досега не съществува (рамкова) директива на ЕС за регулиране на миннодобивните дейности;
- З. като има предвид, че липсват достатъчно данни относно химикалите, използвани за фрактуриране и рисковете за околната среда и здравето от хидравличното фрактуриране; като има предвид текущия важен анализ и нарастващата необходимост от допълнителни и продължителни проучвания; като има предвид, че наличието и прозрачността на данните, пробите и тестовете, са от първостепенно значение за висококачествените проучвания в подкрепа на правилно регулиране, което да защити общественото здраве и околната среда;
- И. като има предвид, че всеки вид извличане на изкопаеми горива и минерали е свързан с потенциални рискове за човешкото здраве и околната среда; като има предвид, че прилагането на принципа на предпазливостта и на принципа „замърсителят плаща“ е от съществено значение по отношение на всяко бъдещо решение относно разработването на ресурси на изкопаеми горива в Европа, като се вземе под внимание потенциалното въздействие на всички етапи от процеса на проучване и експлоатация;
- Й. като има предвид, че държави — членки на ЕС като Франция и България вече са наложили мораториум върху извличането на шистов газ поради съображения, свързани с околната среда и общественото здраве;

- К. като има предвид, че проектите за експлоатация на шистов газ обикновено не са предмет на оценка на въздействието върху околната среда въпреки свързаните с тях екологични рискове;
- Л. като има предвид, че ЕС има за задача да осигури високо равнище на защита на човешкото здраве във всички политики и дейности на Съюза;
- М. като има предвид, че много правителства и органи на управление в Европа като тези на Франция, България, Северен Рейн-Вестфалия в Германия, Фрибург и Вод в Швейцария, както и на няколко северноамерикански щата (Северна Каролина, Ню Йорк, Ню Джърси и Върмонт и местните власти в повече от 100 населени места) и други държави по света (Южна Африка, Квебек в Канада, Нов Южен Уелс в Австралия), в момента са наложили забрана или мораториум върху прилагането на хидравлично фрактуриране за извличане на нефт и газ от шистови или други „твърди“ скални формации;
- Н. като има предвид, че някои държави членки, като Чешката република, Румъния и Германия, в момента обмислят налагането на мораториум върху проучването и извличането на нефт и газ от шистови или други „твърди“ скални формации;
- О. като има предвид, че Директивата относно екологичната отговорност не задължава операторите да сключват адекватни застраховки поради високите разходи, свързани с произшествията в миннодобивните индустрии;

Обща рамка — регулиране, изпълнение, мониторинг и сътрудничество

1. приема, че проучване и извличане на шистов газ означава проучване и извличане на неконвенционален въгледород посредством методи за хоризонтални сондажи и хидравлично фрактуриране в голям обем, използвани в промишлените сектори за добив на изкопаеми горива по целия свят;
2. подчертава, че независимо от изключителните права на държавите членки да експлоатират енергийните си ресурси, всяко разработване на НИГ следва да гарантира справедливи и равнопоставени условия в целия Съюз, при цялостно спазване на съответното законодателство на ЕС в областта на безопасността и опазването на околната среда;
3. счита, че е необходим обстоен анализ на регулаторната рамка на ЕС особено по отношение на проучването и извличането на НИГ; за тази цел приветства предстоящото приключване на редица проучвания на Комисията относно: установяването на рискове, емисии на парникови газове, свързани с жизнения цикъл, химикали, води, използване на земя и последиците от шистовия газ върху енергийните пазари на ЕС; настоятелно призовава държавите членки да проявят предпазливост във връзка с по-нататъшното разглеждане на НИГ до приключването на текущия регулаторен анализ и да приложат действащата нормативна уредба ефективно като изключително важен начин за намаляване на риска при всички операции за добив на газ;
4. призовава Комисията, след приключването на нейните проучвания, да извърши

изчерпателна оценка въз основа на европейската регулаторна рамка за закрила на здравето и околната среда и да предложи, във възможно най-кратки срокове и в съответствие с принципите на Договорите, подходящи мерки, включително законодателни мерки, ако е необходимо;

5. подчертава, че извличането на НИГ, както и на конвенционални изкопаеми горива, е свързан с рискове; счита, че тези рискове следва да бъдат ограничени посредством изпреварващи мерки, в това число правилно планиране, тестване, използване на нови и най-добри налични технологии, най-добри промишлени практики, както и непрекъснато събиране, мониторинг и докладване на данни, провеждано в обхвата на стабилна регулаторна рамка; счита, че е от решаващо значение, преди началото на свързани с НИГ операции да се въведе изискване за измерване на изходните нива на естествен метан и химикали в подземните води във водоносните пластовете и на съществуващите нива по отношение на качеството на въздуха при потенциалните сондажни обекти; освен това счита, че редовното участие на производителите на оригинално оборудване или производителите на еквивалентно оборудване би могло да гарантира, че критичното оборудване за безопасност и защита на околната среда ще продължи да функционира по ефективен начин и да отговаря на стандартите за безопасност;
6. отбелязва предварителната оценка на Комисията относно правната рамка на ЕС в областта на околната среда, приложима спрямо хидравличното фрактуриране; настоятелно призовава Комисията да използва правомощията си по отношение на правилното транспониране и прилагане във всички държави членки на основните правни актове на ЕС в областта на околната среда и незабавно да издаде насоки относно установяването на данни на изходно ниво от мониторинг на водата, необходими за оценка на въздействието върху околната среда от проучването и извличането на шистов газ, както и критерии за оценка на въздействието на хидравличното фрактуриране върху подземните водоизточници в различните геоложки формации, включително потенциално изтичане, както и кумулативното въздействие;
7. призовава Комисията да въведе рамка за управление на риска в целия ЕС за проучване и извличане на неконвенционални изкопаеми горива, за да се гарантира, че във всички държави членки се прилагат хармонизирани разпоредби за защита на човешкото здраве и околната среда;
8. призовава Комисията, в сътрудничество с държавите членки и с компетентните регулаторни органи, да въведе непрекъснат мониторинг на развитието в тази област и да предприеме необходимите действия за допълване и разширяване на съществуващото законодателство на ЕС в областта на околната среда;
9. отбелязва, че метанът е силен парников газ, чиито емисии трябва да се отчитат комплексно съгласно Директива 2003/87/ЕО (СТЕ) или Решение 406/2009 (т.нар. „Решение за споделяне на усилията“);
10. подчертава, че ефективността на регулирането на проучванията и извличането на НИГ, при пълно спазване на действащото законодателство на ЕС, в крайна сметка зависи от готовността и ресурсите на съответните национални органи; поради това

призовава държавите членки да осигурят достатъчно човешки и технически капацитет за мониторинг, контрол и прилагане на разрешените дейности, включително подходящо обучение за служителите на компетентните национални органи;

11. отбелязва значението на работата, извършвана от утвърдени институции, в частност от Международната агенция по енергетика (МАЕ), за изготвяне на насоки относно най-добра практика във връзка с разпоредбите за неконвенционален газ и за хидравличното фрактуриране;
12. призовава за разработването на всеобхватен европейски референтен документ за най-добри налични техники (BREF) за хидравлично фрактуриране въз основа на стабилна практика на научното инженерство;
13. призовава националните органи, които са разрешили проучване на НИГ, да преразгледат съществуващите държавни изисквания относно изграждането на сондажи за конвенционални изкопаеми горива и да актуализират разпоредбите, обхващащи конкретните особености, свързани с извличането на НИГ;
14. признава, че основната отговорност за превенция и за ефективна реакция в случаи на авария е на промишления сектор; призовава Комисията да разгледа включването на операциите, свързани с хидравлично фрактуриране, в приложение III от Директивата относно екологичната отговорност и съответните органи да изискват достатъчни финансови гаранции от операторите за екологична и гражданска отговорност, покриваща всички аварии или нежелано отрицателно въздействие, причинено от техните собствени дейности или от дейностите, които са възложени на подизпълнител; счита, че принципът „замърсителят плаща“ следва да се прилага в случай на замърсяване на околната среда; приветства напредъка, постигнат от промишления сектор в определянето на високи стандарти по отношение опазването на околната среда и безопасността; подчертава значението на мониторинга на изпълнението от страна на промишления сектор на съответните изисквания, извършван чрез редовни проверки от обучени и независими специалисти;
15. призовава енергийните дружества, които извършват дейност в областта на извличането на НИГ, да инвестират в научни изследвания за подобряване на екологичните резултати на технологиите за извличане на НИГ; настоятелно призовава предприятията и академичните институции със седалище в ЕС да развият съответни съвместни програми за научноизследователска и развойна дейност, способстващи за по-голямо разбиране на безопасността и рисковете на операциите, свързани с проучванията и извличането на НИГ;
16. потвърждава призива си към Комисията и държавите членки, отправен в своята резолюция от 15 март 2012 г. относно Пътната карта за постигане до 2050 г. на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност, за по-бързо прилагане на споразумението на Г-20 относно премахване на субсидиите за изкопаеми горива; счита, че проучванията и експлоатацията на източници на изкопаеми горива, включително неконвенционални източници, не трябва да се субсидират с публични средства;

17. счита, че споразуменията за взаимно неразпространение на информация относно вредите за околната среда, здравето на хората и на животните, като тези, които се прилагат между собствениците на земя в близост до сондажи за шистов газ и операторите на шистов газ в САЩ, не биха били в съответствие със задълженията на Съюза и на държавите членки съгласно Орхуската конвенция, Директивата за достъп до информация (2003/4/ЕО) и Директивата относно екологичната отговорност;

Аспекти на хидравличното фрактуриране, свързани с опазването на околната среда

18. признава, че е възможно проучването и извличането на шистов газ да доведат до сложно и хоризонтално взаимодействие с околната среда, по-специално вследствие на използвания метод на хидравлично фрактуриране, състава на фрактуриращата течност, дълбочината и изграждането на кладенците, както и площта на засегнатия терен;

19. отчита факта, че видът и методът на добивните дейности се определят от видовете скали във всеки отделен регион; призовава за задължително извършване на изходен анализ на подпочвените води и на геоложки анализ на дълбоките и повърхностните земни пластовете на потенциалните находища на шистов газ преди издаване на разрешение, в това число и представяне на доклади относно минали и настоящи миннодобивни дейности в района;

20. подчертава необходимостта от научни изследвания на дългосрочното въздействие върху човешкото здраве, свързано със замърсяването на въздуха и водата вследствие на хидравличното фрактуриране;

21. призовава Комисията да гарантира ефективното прилагане на правните разпоредби относно оценката на въздействието, оказвано от добивните дейности, върху околната среда в националното законодателство; същевременно подчертава, че всяка оценка на въздействието следва да бъде извършвана чрез открит и прозрачен процес;

22. припомня, че „Указанията относно прилагането на Директива 85/337/ЕИО за проекти, свързани с проучването и извличането на неконвенционален въглеводород“ (реф. номер Ares (2011)1339393), издадени от Комисията, ГД „Околна среда“ от 12 декември 2011 г., потвърждават, че Директива 85/337/ЕИО на Съвета, изменена и кодифицирана с Директива 2011/92/ЕС, относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (известна като Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда или Директивата за ОВОС) обхваща проучването и извличането на неконвенционални въглеводороди; припомня освен това, че всеки използван метод за хидравлично фрактуриране е част от общите дейности по проучване и извличане на конвенционални и неконвенционални въглеводороди, които са обхванати от горепосоченото законодателство на ЕС в областта на околната среда и от Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди;

23. призовава Комисията да представи предложения, които да осигурят адекватно обхващане от разпоредбите на Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда, на особеностите, свързани с проучването и извличането на шистов газ, шистов нефт и метан от находища на въглища; настоява предварителната оценка на въздействието върху околната среда да включва въздействието от пълния жизнен цикъл върху качеството на въздуха, почвата и водата, върху геоложката стабилност, земеползването и шумовото замърсяване;
24. призовава за включването на проектите, свързани с хидравлично фрактуриране, в приложение I на Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда;
25. отбелязва, че съществува риск от сеизмични трусове, като възникналите при проучванията за шистов газ в северозападната част на Англия; подкрепя препоръките на възложения от правителството на Обединеното кралство доклад от операторите да се изисква да отговарят на определени сеизмични и микросеизмични стандарти;
26. припомня, че устойчивостта на шистовия газ все още не е доказана; призовава Комисията и държавите членки да извършат цялостна оценка на емисиите на парникови газове през целия процес на добив и производство, за да докажат интегритета на околната среда;
27. счита за подходящо по отношение на отговорността да се обърне тежестта на доказване върху операторите на шистов газ, когато с оглед на естеството на нарушението и неговите неблагоприятни ефекти, други възможни причини и всички останали обстоятелства, преценката на вероятността показва, че дейностите по извличане на шистов газ са причина за вредите за околната среда;
28. призовава Комисията да представи предложения за изрично включване на течностите за хидравлично фрактуриране като „опасни отпадъци“ в приложение III на европейската Директива относно отпадъците (2008/98/ЕО);
29. отчита сравнително голямото количество вода, използвано в хидравличното фрактуриране, предвид факта, че водата е особено чувствителен ресурс за ЕС; подчертава необходимостта от предварителни планове за водоснабдяване, съставени въз основа на местната хидрология, като се отчитат водните ресурси на местно равнище, нуждите на други потребители на вода на местно равнище и капацитета за обработка на отпадните води;
30. призовава Комисията да гарантира, че настоящите европейски екологични стандарти, по-специално по отношение на използваната при хидравличното фрактуриране вода, се спазват напълно и нарушенията получават съответните наказания;
31. припомня, че Рамковата директива за водите изисква от държавите членки да прилагат необходимите мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на всички подземни водни обекти, включително от източници от конкретен пункт като проучване и извличане на въгледород;

32. призовава промишлеността, в условия на прозрачно сътрудничество с националните регулаторни органи, природозащитните групи и общностите, да предприеме необходимите мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на съответните подземни водни обекти и по този начин да поддържа доброто състояние на подземните води, така както е определено в Рамковата директива за водите и Директивата за подземните води;
33. признава, че хидравличното фрактуриране се извършва на дълбочина много под водоносните пластовете с подземни води; счита поради това, тъй като сондажните операции преминават през източници на питейна вода, че основното опасение по отношение на замърсяването на подземните води често е свързано с интегритета на сондажа по отношение на качеството на покритието и циментирането и способността му да издържа на високото налягане на впръскваната течност и на земните трусове с нисък магнитуд;
34. призовава в определени чувствителни и особено застрашени зони, като например във и под санитарно-охранителни зони, определени за извличане на питейна вода, както и във въгледобивните райони, хидравличното фрактуриране принципно да се забрани.
35. подчертава, че ефективните предпазни мерки налагат постоянен мониторинг на стриктното спазване на най-високи стандарти и най-добри практики по отношение на изграждането и поддържането на сондажи; счита, че операторите следва да представят на компетентните органи доклади относно приключването на сондажите; подчертава, че промишленият сектор и компетентните органи следва да осигурят при всички етапи редовен контрол на качеството по отношение на покритието и здравината на цимента, както и изходни проби на подземните води за контролиране на качеството на питейната вода, в тясно сътрудничество с компаниите за питейна вода; подчертава, че това изисква значителен човешки ресурс и технически опит на всички равнища;
36. призовава Комисията незабавно да издаде насоки относно установяването на базови данни за наблюдение на водите, необходими за оценката на въздействието на проучването и извличането на шистов газ върху околната среда, и критериите, които следва да се използват за оценка на въздействието на хидравличното фрактуриране върху резервоарите на подземни води в различни геоложки образувания, включително потенциалното изместване и кумулативните въздействия;
37. препоръчва операторите, регулаторите и службите за спешно реагиране съвместно да изготвят стандартизирани планове за спешно реагиране, както и да бъдат създадени специализирани екипи за спешно реагиране;
38. счита, че затворената верига на водно рециклиране на мястото на извличане, използваща стоманени контейнери за съхранение, предлага най-щадящия за околната среда начин за пречистване на отпадъчните води чрез ограничаване до минимум на използваното количество вода, на възможността за повърхностни разливи и на разходите/проблемите за трафика и пътната мрежа, свързани с транспортирането на вода за пречистване; счита, че доколкото е възможно следва да

се прилага такъв вид рециклиране; отхвърля инжектирането в геоложки образувания на отпадъчни води с цел обезвреждане в съответствие с разпоредбите на Рамковата директива за водите;

39. призовава за стриктно прилагане от страна на операторите, компаниите за питейна вода и компетентните органи на съществуващите стандарти за пречистване на отпадъчни води и на задължителните планове за управление на водите; подчертава обаче, че съществуващите пречиствателни станции са зле оборудвани за пречистване на отпадъчни води от хидравлично фрактуриране и е възможно да изхвърлят замърсители в реките и потоците; счита, че с оглед на това компетентните органи следва да извършат пълна оценка на всички съответни пречиствателни станции за вода в засегнатите държави членки;
40. подчертава, че следва да се спазва минимално безопасно разстояние между сондажите и водните кладенци;
41. вярва, че много от съществуващите противоречия относно НИГ се дължат отчасти на първоначалния отказ на промишления сектор да оповести химическото съдържание на течностите за хидравличното фрактуриране; счита, че е необходима пълна прозрачност, като за всички оператори следва да съществува задължение за пълно оповестяване на химическия състав и концентрацията на течността, използвана за фрактуриране, и за цялостно спазване на съществуващото законодателство на ЕС в рамките на регламента REACH;
42. счита, че споразуменията за взаимно неразкриване на вредите за околната среда, здравето на хората и на животните, като тези, които се прилагат между собствениците на земя в близост до кладенци с шистов газ и операторите на шистов газ в САЩ, не биха били в съответствие със задълженията на ЕС и на държавите членки съгласно Орхуската конвенция, Директивата за достъп до информация (2003/04/ЕО) и Директивата относно екологичната отговорност.
43. посочва, че мулти-хоризонталните сондажи от една и съща сондажна платформа свеждат до минимум ползването на земя и нарушенията в релефа;
44. отбелязва, че производствените обеми от сондажите за шистов газ в Съединените щати се характеризират с рязък спад след първите две години, което води до висока интензивност на непрекъснато сондиране за нови кладенци; отбелязва, че контейнерите за съхранение, компресорните пунктове и газопреносната инфраструктура допълнително засилват въздействието върху земеползването от дейностите, свързани с шистовия газ;
45. призовава държавите членки, които вземат решение да разработват шистов газ и други неконвенционални залежи на изкопаеми горива, да изпратят на Комисията национални планове, в които да се посочва как експлоатацията на тези залежи се вписва в националните им цели за намаляване на емисиите съгласно Решението на ЕС за споделяне на усилията;
46. признава, че постоянните технологични подобрения в хидравличното фрактуриране и хоризонталното сондиране може да помогнат за повишаването на безопасността

на НИГ и за намаляване на потенциалните последици за околната среда; насърчава промишления сектор да продължи усилията си за напредък в технологиите и да използва най-добри технологични решения при разработването на ресурсите от НИГ;

47. призовава компетентните национални институти за геоложки изследвания да извършват сеизмичен мониторинг на изходно ниво в сеизмично уязвимите области, за които са предоставени разрешения за извличане на шистов газ, за да установят сеизмичността на терена, което ще даде възможност за оценка на вероятността от предизвикани земетресения и потенциалното въздействие;
48. подчертава, че всяко благоприятно сравнение между баланса на парникови газове от шистов газ по време на жизнения цикъл и този от въглища се основава на стогодишни предвиждания за време на престой в атмосферата; счита, че необходимостта от лимитиране на максималните нива на емисиите в световен мащаб до 2020 г. би оправдало изследване в по-кратък период, например 20 години, като по-подходящо; призовава за допълнителни научни изследвания на изпуснатите емисии на метан, с цел подобряване на отчетността относно тях съгласно годишните разчети и цели на държавите членки в съответствие с Решението на ЕС за споделяне на усилията;
49. настоятелно призовава Комисията да представи законодателни предложения за използване на устройства за изгаряне при изпълнение, т.нар. „екологично изпълнение“, което да е задължително за всички сондажи за шистов газ в ЕС, за да се ограничи горенето само до случаи, в които има съображения за безопасност и да се забрани напълно изпускането на газ от всички сондажи за шистов газ, в опит да се намалят изпуснатите емисии на метан и летливи органични съединения във връзка с шистовия газ;

Публично участие и местни условия

50. отчита факта, че сондажните дейности могат да влошат условията на живот и поради това призовава този въпрос да бъде взет под внимание при издаването на необходимите разрешителни за проучване и експлоатация на въглеводородни находища, както и да бъдат взети всички необходими мерки, по-специално от страна на промишления сектор, чрез прилагането на най-добри налични техники и от страна на държавните органи – чрез прилагането на стриктни разпоредби за свеждане до минимум на неблагоприятните последици от този род дейности;
51. призовава промишления сектор да ангажира местните общности и да обсъди съвместни решения за свеждане до минимум на въздействието от разработването на шистов газ върху трафика, качеството на пътищата и шума в местата, където се извършват дейностите по разработване;
52. настоятелно призовава държавите членки да осигурят пълна информация и участие за местните органи, по-специално при разглеждане на исканията за разрешителни за проучване и експлоатация; настоятелно призовава по-специално за пълен достъп до оценките на въздействието върху околната среда, здравето на жителите и местната икономика;

53. счита, че следва да се осигури публично участие чрез адекватно информиране на обществеността и чрез публични консултации преди всеки етап на експлоатация и проучвания; призовава за по-голяма прозрачност по отношение на въздействието и използваните химикали и технологии, както и по-голяма прозрачност относно всички проверки и мерки за контрол, с цел да се осигури общественото разбиране и доверие в регулирането на тези дейности;
54. признава, че за справяне с всички въпроси, свързани с НИГ, е необходим много по-добър обмен на информация между промишления сектор, регулаторите и обществеността;
55. приветства в тази връзка отпуснатите в бюджета на ЕС за 2012 г. суми, предназначени за такъв обществен диалог, и насърчава държавите членки да използват това финансиране, за да осигурят по-добрата информираност и възможността за ефективно участие във вземането на решения в техните местни и национални структури за управление на гражданите, живеещи в райони, в които евентуално биха могли да бъдат разработени находища на НИГ;

Международни аспекти

56. счита, че използването на шистов газ и други изкопаеми горива трябва да бъде в съответствие с член 2 на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК), която призовава за „стабилизация на концентрациите на парникови газове в атмосферата на ниво, което би предотвратило опасна антропогенна намеса върху климатичната система“ и подчертава, че значителното ограничаване до инфраструктури за изкопаеми горива като например за шистов газ би направило невъзможно постигането на тази международна цел;
57. счита, че засиленото проучване и производство на шистов газ в световен мащаб ще доведе до значително увеличаване на изпусканите емисии на метан и че не е извършена оценка на общия потенциал на шистовия газ за затопляне от парникови газове; подчертава, следователно, че експлоатацията на неконвенционални източници на нефт и газ може да възпрепятства постигането на Цел на хилядолетието за развитие на ООН (ЦХР) №7 за осигуряване на екологичната устойчивост, и да подкопае най-новите международни ангажименти във връзка с изменението на климата, заложен в споразумението от Копенхаген; отбелязва, че изменението на климата вече засяга най-силно бедните страни; подчертава освен това, че наред с преките последици за здравето и околната среда, въздействието от неконвенционалното извличане на газ или нефт върху поминъка на хората представлява особена заплаха, особено в африканските държави, където местните общности разчитат главно на природни ресурси за селскостопански и риболовни дейности;
58. настоява, че трябва да се извлекат поуки от опита на САЩ в експлоатацията на шистов газ; отбелязва с особена загриженост, че за извличането на шистов газ са необходими много големи количества вода, което може да затрудни постигането на ЦХР 7 относно достъпа до чиста вода и продоволствената сигурност, особено в бедните държави, които вече страдат от сериозен недостиг на вода;

59. подчертава, че придобиването на земя за извличане на нефт и газ е основен двигател на заграбването на земя в развиващите се страни, което може да създаде значителна заплаха за местните общности, земеделските производители и бедните на световно равнище що се отнася до достъпа до вода, плодородни почви и храна; отбелязва, че след срива на финансовите пазари през 2008 г. се отбелязва значително увеличение на глобалните инвестиции от страна на хедж фондове и пенсионни фондове в добивни отрасли, като резултатът е допълнителното стимулиране на добива; поради това подчертава, че всички европейски стопански субекти следва винаги да извършват дейност по прозрачен начин и в тесни консултации с всички подходящи правителствени органи и местните общности относно въпроси като отдаване на земя под наем и/или придобивания;
60. отбелязва, че тъй като не е ясно дали действащата нормативна рамка на законодателството на ЕС предоставя адекватни гаранции срещу рисковете за околната среда и човешкото здраве вследствие от дейностите по извличане на шистов газ, Комисията провежда редица изследвания, които се очакват по-късно тази година; счита, че извлечените от тези изследвания поуки относно експлоатирането на шистов газ и препоръките свързани с тази дейност трябва да бъдат изцяло отчетени от европейските дружества в развиващи се страни; изразява загриженост относно последиците за околната среда, здравето и развитието от дейностите на петролните дружества, особено в Африка на юг от Сахара, като се има предвид ограничения капацитет за прилагане и въвеждане в действие на законодателството в областта на защитата на околната среда и здравето в някои страни от този район; освен това заявява, че европейските дружества следва да възприемат отговорните промишлени стандарти навсякъде, където извършват дейност;
61. изразява тревога относно възможните инвестиции от европейски дружества в неконвенционални източници на нефт или газ в развиващите се страни;
62. подчертава, че следва да се спазва задължението на ЕС да осигурява съгласуваност на политиките за развитие, заложено в член 208 от ДФЕС; счита, че при приемането на дружества, които инвестират в добивни дейности, ЕС следва да оказва влияние върху тяхното поведение, за да насърчава по-устойчиви практики, като например чрез повишаване на стандартите и регламентите за корпоративно управление, приложими за банките и фондовете, които ги финансират, включително чрез укрепване на Екваториалните принципи, принципите за отговорно инвестиране, и правилата на Европейската инвестиционна банка и Базелския комитет за банков надзор;
63. припомня, че в допълнение към разпоредбите на страните, в които извършват дейност, за международните петролни дружества се прилага и юрисдикцията на съдилищата в страните, на чиято фондова борса се търгуват акциите им; счита, че разпоредбата в страната на произход следва да предостави ефективно средство за защита на правата на човека в ситуации, когато съществуват празноти в отчетността, следвайки модела на американския закон за исковете на чуждите граждани (Alien Tort Claims Acts);

64. отбелязва, че съществуват много инструменти, които биха могли да се справят с отрицателното социално и екологично влияние на дейностите на добивните отрасли, като Глобалната инициатива за отчетане, Глобалния договор на ООН и ръководните принципи на ОИСР по отношение на мултинационалните предприятия; въпреки това изтъква, че доброволните насоки не са достатъчни за намаляване на отрицателното въздействие на извличането;
65. отбелязва, че Директивите на ЕС за отчетност и прозрачност понастоящем се преразглеждат, което е възможност да се предотврати укриването на данъци и корупцията от страна на добивната промишленост;
66. настоятелно призовава Комисията да определи нови варианти за повишаване на стандартите във връзка с отговорностите на транснационалните корпорации по отношение на социалните и екологични права и възможните средства за прилагане.
67. изразява загриженост, че някои неконвенционални нефтодобивни и газодобивни дружества по света работят съобразно различни стандарти за безопасност; призовава държавите членки да изискват дружествата със седалище в ЕС да прилагат стандартите на ЕС за всички свои дейности в световен мащаб;
68. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и парламентите на държавите членки.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Газът ще бъде от основно значение за трансформирането на енергийната система поне до 2030 или 2035 г., способствайки за намаляването на емисиите с наличните технологии.

Шистовият газ и други неконвенционални източници на газ се превърнаха в потенциално възможни нови източници за доставка в или около Европа. Това е записано в Енергийната пътна карта за периода до 2050 г. на Комисията (Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите – Енергийната пътна карта за периода до 2050 г., COM(2011)0885).

В този документ Комисията признава, че с намаляването на конвенционалното производство на газ Европа ще трябва да разчита на значителен внос на газ в допълнение към местното производство на природен газ и потенциалната експлоатация на собствен шистов газ и че заедно с интеграцията на вътрешния пазар местният шистов газ ще успокои притесненията за зависимостта на ЕС от внос.

През последните години извличането на „неконвенционални“ въглеводороди, а именно шистов газ, но също така и шистов нефт, доведе до безпрецедентни и радикални промени на световните енергийни пазари. В частност, делът на шистовия газ в пазара на газ в САЩ се е повишил от 1,4% през 2000 г. до около 17 % през 2011 г. Световните цени на газ и търговските модели се променят, като това води до очевидни последици за ЕС.

„Революцията на шистовия газ“ се разпространява сравнително бързо в световен мащаб. Според някои оценки общите залежи от шистов газ в ЕС надвишават 56 хил. млрд. куб. м., от които около 14 хил. млрд. куб. м. са евентуално технически възстановими. Това може да се сравни с конвенционалните залежи, които възлизат на 2,215 млрд. куб. м. и годишния добив от около 104 млрд. куб. м. в Норвегия, както и с годишното потребление на ЕС на собствен и внесен конвенционален газ, възлизащо на 522 млрд. куб. м.

Въпреки че е прекалено рано да се каже дали в ЕС могат по икономически изгоден начин да бъдат добити значителни количества, редица държави членки са разрешили извършването на проучвания за шистов газ и се подготвят за добив в случай че проучванията позволят това.

Освен конвенционалното вертикално сондиране и модерните методи за извършване на проучвания с помощта на компютърни технологии съществуват две модерни технологии, които са от ключово значение за устойчивия добив на шистов газ и шистов нефт – хоризонталното сондиране и хидравличното фрактуриране. Хоризонталното сондиране включва пробиването на вертикални кладенци с дълбочина, обикновено по-голяма от два километра, с хоризонтални разширения, следващи геоложките формации с обseg до три или повече километра.

Хидравличното фрактуриране е изключително добре изпробвана технология, използвана при повече от 1,2 милиона кладенци от 1947 г. насам, главно в Канада и САЩ, а от 30 години и в Европа (напоследък в Германия, Швеция, Полша, Испания, Дания и Обединеното кралство). Технологията се използва при извличането на конвенционални въглеводороди в ЕС и се прилага или се планира да бъде прилагана широкомащабно в редица страни по света,

включително Аржентина, Китай, Украйна и Индия.

Независимо от този контекст е важно да се наблюдават регулаторните режими и практики по света, както и да се отчитат и разглеждат опасенията, свързани с въздействието на извличането на шистов газ и шистов нефт върху околната среда. Тези опасения са свързани с евентуалното потребление на голямо количество вода, с евентуалното химическо замърсяване на подземните водоизточници, особено на източниците на питейна вода, с пречистването на отпадъчните води и с рисковете за повърхностните води, със съхранението на сондажен шлам, със специфично за района въздействие, със сеизмично въздействие, както и с евентуални последици по отношение на емисиите на парникови газове.

Важно е да се отбележи, че няма данни от официални или други утвърдени източници, които да показват каквато и да било системна връзка между извличането на шистов газ и шистов нефт и човешкото здраве или здравето на животните. Няма данни от официални или други утвърдени източници, които да сочат за наличие на случаи, при които хидравличното фрактуриране да е довело до замърсяване на питейната вода.

Въпреки това следва да се подчертае, че никоя човешка дейност не изключва напълно наличието на риск. Целта на регулирането трябва да бъде свеждането до минимум на въздействието върху околната среда и постигането на разумен баланс с оглед на научните и статистическите данни, при отчитане на рисковете и ползите (а също и на алтернативите). За съжаление в общественения дебат преднамерено се избягва споделянето на някои данни и в голяма степен хипотетични или отделни случаи се екстраполират към дейността за извличане на шистов газ и шистов нефт като цяло.

Ето защо Комисията и компетентните национални органи следва да продължават да изследват потенциалното въздействие върху околната среда, но въз основа на научни и статистически данни, обхващащи държавите членки, и от утвърдени световни източници. Те следва да избягват да се осланят на становища, изказани от идеологически повлияни учени.

Комисията и компетентните национални органи следва да насърчават гарантирането на максимална прозрачност, както и предоставянето на информация на обществеността, основана на доказани научни и статистически данни и на оценка на рисковете и ползите, изготвена при отчитане на контекста и прилагане на сравнителен анализ.

Регулиране, изпълнение, мониторинг и сътрудничество

В член 194, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз е указано, че държавите членки имат суверенни права по отношение определянето на енергийния си микс, а издаването на лицензи и други разрешителни за проучване и експлоатация на въглеводородни находища е държавен прерогатив.

В ЕС извличането на шистов газ и на шистов нефт се управлява от същите принципи, които се прилагат и по отношение на добива на въглища, конвенционален газ и петрол, вода и геотермална енергия, както и по отношение на други подземни дейности, като впръскването на CO₂ за добив на газ и нефт, съхранението на резервите на газ и нефт и съхранението на CO₂ за целите на улавянето и съхранението на въглерод.

Комисията счита, че проектите за неконвенционални въглеводороди, включващи комбинирана употреба на модерни технологични процеси като например хоризонталното сондиране и хидравличното фрактуриране, са обхванати от законодателството на ЕС в областта на околната среда от фазата на планиране до фазата на извеждане от експлоатация, като в тази област са приложими 36 инструмента и осем директиви. Комисията е потвърдила, че съществуващото законодателство на ЕС и националното законодателство урежда в задоволителна степен всички аспекти, свързани с извличането на шистов газ и шистов нефт.

Съгласно приложимата директива за ОВОС (Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда) и съгласно директивите за отпадъците от миннодобивните индустрии, обществото има право да изкаже мнението си чрез публична консултация. От момента на започването на добива, съответните инструменти на ЕС предвиждат извършването на прегледи и, когато е необходимо, преразглеждане на разрешителните. Компетентните национални органи имат задължение да упражняват мониторинг и в случай че не отговаря на изискванията, добивът може да бъде забранен.

Отчита се фактът, че ефективността на законодателството на ЕС и на държавите членки зависи основно от ефективността на компетентните национални органи, затова държавите членки трябва да се погрижат за укрепване на своите ресурси за регулиране, мониторинг и правоприлагане, предвид възможността за извличане на шистов газ и шистов нефт.

Всяко ново законодателство на ЕС би дестабилизирило настоящата адекватна мрежа от режими на национално равнище и на равнище на ЕС, отдалечавайки ги от сегашния подход с оглед на безопасността и повишавайки риска от пропуски и припокриване в регулаторната рамка. Комисията и компетентните органи следва да наблюдават промените в технологията в световен мащаб, с оглед на непрекъснатото оценяване на адекватността и ефективността на съществуващото законодателство и регулаторна практика.

Комисията, компетентните органи и някои групи от промишления сектор вече оповестяват данни в рамките на ЕС и извън него. По-сериозните усилия, насочени към споделяне на най-добри практики и регулаторен опит, в това число и статистическият мониторинг на употребата и въздействието на развиващите се технологии, могат да доведат до значителни взаимни изгоди.

Комисията и компетентните национални органи следва да отделят специално внимание на дългогодишния опит на регулаторите от Северна Америка, като например Комисията за петрол и газ на Британска Колумбия и Съветът за опазване на енергийните ресурси на Алберта. Трябва да бъдат приветствани инициативи като тази на Канадската асоциация на производителите на петрол по отношение определянето на най-добри практики в хидравличното фрактуриране и на Международната агенция по енергетика в определянето на най-добри практики по отношение на шистовия газ и шистовия нефт.

Компетентните национални органи следва да съпоставят и споделят доклади за инциденти, надлежно отчитайки чувствителните търговски въпроси, което да позволи бързо извличане на поуки и правене на изводи. Комисията следва да направи оценка на ефективността на различните съществуващи между компетентните национални органи информационни

потоци, имайки предвид свързаното с тях натоварване на административния капацитет.

Аспекти на хидравличното фрактуриране, свързани с опазването на околната среда

Водни ресурси

Водата е основната съставка на фрактуриращата течност, а извличането и употребата на голямо количество водни ресурси може да засегне екологичния и количествен статус на повърхностните и подземните води на местно равнище, като от своя страна намаляването на количеството и дебита на водата може да се отрази на нейното качество и на свързаните екосистеми.

Шистовият газ е сред най-водноефективните източници на енергия. Противно на някои от разпространяваните твърдения, количеството вода, необходима за добива, е минимално в сравнение с количеството, използвано при добива на някои други ресурси. Авторитетни оценки на потреблението на вода за производството в Обединеното кралство на 9 млрд. куб. м. шистов газ годишно (около 10 % от настоящото годишно потребление на газ в Обединеното кралство) показват, че то възлиза на 1,25–1,65 мил. куб. м., като така представлява 0,14–0,18% от настоящото годишно потребление за промишлени нужди (905 мил. куб. м., като в това количество не е включено производството на електроенергия).

Въпреки това Комисията и компетентните национални органи следва да осъществяват мониторинг на възможното използване на водните ресурси за целите на добива в своите национални икономики, в контекста на други и алтернативни начини на употреба на тези ресурси. Производителите трябва да намалят допълнително количеството вода, използвана при фрактурирането, да продължат да търсят решения за избягване на използването на прясна вода и да увеличат до максимум рециклирането. В своите регулаторни дейности компетентните национални органи следва да продължават да вземат под внимание въздействието по отношение на наличността и качеството на водните ресурси.

Възможни опасни вещества

Необходимо е да се отдели внимание на някои опасения в ЕС, свързани с потенциално изтичане на въглеродороди, фрактуриращи течности и други вещества във водоносните пластове и в атмосферата.

Хидравличното фрактуриране се извършва на дълбочина от около 2 километра, а издигането на въглеродороди и фрактуриращи течности от подобна дълбочина е практически невъзможно. Отново, в света няма официални или други утвърдени източници, които да са посочили случаи, при които хидравличното фрактуриране е довело до замърсяване на питейна вода.

Химикалите, които представляват около 0,5 % от фрактуриращите течности, използвани в настоящата практика, са съставени от вещества, които присъстват в домакинствата, като сред отделни производители и групи от промишления сектор се наблюдава и тенденция доброволно да предложат, а сред органите – да поискат, пълно оповестяване на състава на фрактуриращите течности. Операторите предприемат стъпки за отстраняването на всякакви потенциално опасни добавени вещества.

Въпреки това, ефективното управление на водите и крайното им обезвреждане очевидно е от критично значение, особено що се отнася до обратните води, които могат да съдържат висока концентрация на соли. Компетентните национални органи следва да наблюдават внимателно прилагането на регулаторните практики по отношение на покриването и циментирането на кладенците.

Комисията следва да предложи най-добри практики, а националните органи следва да изискват отстраняването на потенциално опасните компоненти, както и пълно оповестяване чрез обществено достъпни електронни средства на състава на фрактуриращата течност и използваните количества.

Публично участие и местни условия

Добивът може да породи различни видове въздействие с течение на времето, като например в ранните фази чрез захранването с дизел или природен газ на мотори, задвижващи сондажното оборудване, или при извличането посредством помпи и компресори. Например, при сондажна платформа с 8 кладенеца може да се наложи извършването на около 4 до 6 хиляди рейса с камион за периода от около 6 месеца, предшестваш същинския добив. Работата на един обикновен търговски комплекс, извършващ търговия на дребно, налага извършването от 15 до 25 хиляди рейса с камион годишно, за неопределен период от време. Подобно на разглеждането на други видове въздействие върху околната среда и тук следва да се вземе предвид контекстът и сравнителният анализ.

Неудобствата са сведени до минимум, когато започне същинската добивна дейност, като сондажното оборудване заема площ от няколко квадратни метра, а при производствения процес не се отделя шум. За разлика от повечето други добивни и промишлени процеси, извадените от експлоатация сондажи за извличане на шистов газ и шистов нефт обикновено не оставят следа в ландшафта. Подобен род евентуални нарушения трябва да бъдат разглеждани от компетентните национални органи в рамките на регулаторните им дейности и по-специално при прилагането на Директивата за ОВОС.

Публичното участие следва да бъде осигурено чрез провеждането на информационни кампании преди извършването на проучванията, а в ранните етапи преди започване на извличането следва да бъде проведена публична консултация. Необходимо е по-обхватно информиране на обществеността относно дейностите за добив на неконвенционални изкопаеми горива, с цел осигуряване на общественото разбиране, приемане и доверие спрямо тези дейности. Важно е да се подчертае, че добивът на неконвенционални изкопаеми горива би могъл да бъде и чудесна възможност за укрепване на икономиката, увеличаване на заетостта и развитие на някои региони в ЕС.

19.6.2012

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ

на вниманието на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

относно въздействието върху околната среда на дейностите по извличане на шистов газ и шистов нефт
(2011/2308(INI))

Докладчик по становище: Catherine Grèze

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по развитие приканва водещата комисия по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. подчертава, че многобройни проучвания и опитът на САЩ показват, че с извличането на шистов газ са свързани редица сериозни рискове за околната среда и здравето; призовава Комисията, държавите членки и ЕИБ да не финансират, нито по друг начин да оказват подкрепа за проучването и експлоатацията на шистов газ и шистов нефт в развиващите се страни предвид сериозните опасения във връзка с устойчивото развитие;
2. подчертава, че неконвенционалното извличане на шистов газ може да доведе до сериозни рискове, свързани със замърсяването на водите, причинено от използването на опасни химикали в процеса на фрактуриране; изразява загриженост също така във връзка с голямото количество вода, което се използва за фрактурирането на течност и за потенциално високите емисии на метан, наред с другото;
3. счита, че използването на шистов газ и други изкопаеми горива трябва да бъде в съответствие с член 2 на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК), която призовава за „стабилизация на концентрациите на парникови газове в атмосферата на ниво, което би предотвратило опасна антропогенна намеса върху климатичната система“ и подчертава, че значителното ограничаване до инфраструктури за изкопаеми горива като например за шистов газ би направило невъзможно постигането на тази международна цел;

4. счита, че засиленото проучване и производство на шистов газ в световен мащаб ще доведе до значително увеличаване на изпусканите емисии на метан и че не е извършена оценка на общия потенциал на шистовия газ за затопляне от парникови газове; подчертава, следователно, че експлоатацията на неконвенционални източници на нефт и газ може да възпрепятства постигането на Целите на хилядолетието за развитие на ООН (ЦХР) 7 за осигуряване на екологичната устойчивост, и да подкопае най-новите международни ангажименти във връзка с изменението на климата, заложи в споразумението от Копенхаген; отбелязва, че изменението на климата вече засяга най-силно бедните страни; подчертава освен това, че наред с преките последици за здравето и околната среда, въздействието от неконвенционалното извличане на газ или нефт върху поминъка на хората представлява особена заплаха, особено в африканските държави, където местните общности разчитат главно на природни ресурси за селскостопански и риболовни дейности;
5. настоява, че трябва да се извлекат поуки от опита на САЩ в експлоатацията на шистов газ; отбелязва с особена загриженост, че за извличането на шистов газ са необходими много големи количества вода, което може да затрудни постигането на целите на ЦХР 7 относно достъпа до чиста вода и продоволствената сигурност, особено в бедните държави, които вече страдат от сериозен недостиг на вода;
6. подчертава, че придобиването на земя за извличането на нефт и газ е основен двигател на заграбването на земя в развиващите се страни, което може да създаде значителна заплаха за местните общности, земеделските производители и бедните на световно равнище що се отнася до достъпа до вода, плодородни почви и храна; отбелязва, че след срива на финансовите пазари през 2008 г. се отбелязва значително увеличение на глобалните инвестиции от страна на хедж фондове и пенсионни фондове в добивни отрасли, като резултатът е допълнителното стимулиране на извличането; поради това подчертава, че всички европейски стопански субекти следва винаги да извършват дейност по прозрачен начин и в тясно сътрудничество с всички подходящи правителствени органи и местните общности относно въпроси като отдаване на земя под наем и/или придобивания;
7. подчертава, че хидравличното фрактуриране изисква огромни количества вода и изразява загриженост, че в области, засегнати от суша, местните общности и земеделските производители могат да започнат да страдат от недостиг на вода, ако на техните нужди не бъде отдадено първостепенно значение;
8. отбелязва, че тъй като не е ясно дали действащата регулаторна рамка на законодателството на ЕС предоставя адекватни гаранции срещу рисковете за околната среда и човешкото здраве вследствие от дейностите за извличане на шистов газ, Европейската комисия провежда редица изследвания, които се очакват по-късно тази година; счита, че извлечените от тези изследвания поуки относно експлоатирането на шистов газ и препоръките свързани с тази дейност трябва да бъдат изцяло отчетени от европейските дружества в развиващи се страни; изразява загриженост относно последиците за околната среда, здравето и развитието от дейностите на петролните дружества, особено в Африка на юг от пустинята Сахара, като се има предвид ограниченият капацитет за прилагане и въвеждане в действие

на законодателството в областта на защитата на околната среда и здравето в някои страни от този район; освен това заявява, че европейските дружества следва да възприемат отговорните индустриални стандарти навсякъде, където извършват дейност;

9. изразява тревога относно възможните инвестиции от европейски дружества в неконвенционални източници на нефт или газ в развиващите се страни;
10. подчертава, че следва да се спазва задължението на ЕС да осигурява съгласуваност на политиките за развитие, заложено в член 208 от ДФЕС; счита, че при приемането на дружества, които инвестират в добивни дейности, ЕС следва да оказва влияние върху тяхното поведение, за да насърчава по-устойчиви практики, като например чрез повишаване на стандартите и регламентите за корпоративно управление, приложими за банките и фондовете, които ги финансират, включително чрез укрепване на Екваториалните принципи, принципите за отговорно инвестиране, и правилата на Европейската инвестиционна банка и Базелския комитет за банков надзор;
11. припомня, че в допълнение към разпоредбите на страните, в които извършват дейност, за международните петролни дружества се прилага и юрисдикцията на съдилищата в страните, на чиято фондова борса се търгуват акциите им; счита, че разпоредбата в страната на произход следва да предостави ефективно средство за защита на правата на човека в ситуации, когато съществуват празноти в отчетността, следвайки модела на американския закон за исковете на чуждите граждани (Alien Tort Claims Acts);
12. отбелязва, че съществуват много инструменти, които биха могли да се справят с отрицателното социално и екологично влияние на дейностите на добивните отрасли, като Глобалната инициатива за отчетане, Глобалния договор на ООН и ръководните принципи на ОИСР по отношение на мултинационалните предприятия; въпреки това изтъква, че доброволните насоки не са достатъчни за намаляване на отрицателното въздействие на добива;
13. отбелязва, че Директивите на ЕС за отчетност и прозрачност понастоящем се преразглеждат, което е възможност да се предотврати укриването на данъци и корупцията от страна на добивната индустрия;
14. настоятелно призовава Комисията да определи нови варианти за повишаване на стандартите във връзка с отговорностите на транснационалните корпорации по отношение на социалните и екологични права и възможните средства за прилагане.
15. изразява загриженост, че някои неконвенционални нефтени и газови дружества работят съобразно различни стандарти за безопасност в различни части на света; призовава държавите членки да изискват дружествата със седалище в ЕС да прилагат стандартите на ЕС за всички свои дейности в световен мащаб;

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.6.2012 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 16 -: 1 0: 9
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Thijs Berman, Michael Cashman, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Gay Mitchell, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Gesine Meissner, Csaba Óry, Judith Sargentini, Patrizia Toia
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Ioan Enciu, Gabriele Zimmer

21.6.2012

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

относно въздействието върху околната среда на дейностите по извличане на шистов газ и шистов нефт
(2011/2308(INI))

Докладчик по становище: Eva Lichtenberger

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правни въпроси приканва водещата комисия по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. приема, че проучване и извличане на шистов газ означава проучване и извличане на неконвенционален въглеводород посредством методи за хоризонтални сондажи и хидравлично фрактуриране в голям обем, използвани в промишлените сектори за добив на изкопаеми горива по целия свят;
2. признава, че е възможно проучването и извличането на шистов газ да доведат до сложно и хоризонтално взаимодействие с околната среда, по-специално вследствие на използвания метод на хидравлично фрактуриране, състава на фрактуриращата течност, дълбочината и изграждането на кладенците, както и площта на засегнатия терен;
3. отбелязва, че проучването и извличането на шистов газ са включени в приложното поле на няколко акта от законодателството на ЕС в областта на околната среда, включително Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда (85/337/ЕИО), Директивата относно екологичната отговорност (2004/35/ЕО), Директивата относно отпадъците от рудодобив (2006/21/ЕО), Директивата Seveso II (96/82/ЕО), Директивата за местообитанията (92/43/ЕИО), Регламента относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH - 1907/2006), Директивата относно биоцидите (98/8/ЕО) и Рамковата директива за водите (2000/60/ЕО);

4. припомня правото на всяка държава членка съгласно член 194 от ДФЕС да определя условията за използване на енергийните си ресурси, да избира измежду различни енергийни източници и да определя общата структура на енергийното си снабдяване, при условие че достиженията на правото на ЕС, по-специално във връзка със законодателството в областта на околната среда, изцяло се спазват;
5. припомня, че Рамковата директива за водите изисква от държавите членки да прилагат необходимите мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на всички подземни водни обекти, включително от източници от конкретен пункт като проучване и извличане на въгледород;
6. призовава Комисията да направи цялостен преглед на съществуващото законодателство, и по целесъобразност, да внесе предложения, за да се гарантира, че разпоредбите на Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда обхващат по подходящ начин спецификите на проучването и извличането на шистов газ, да включи хидравличното фрактуриране в приложение III към Директивата относно екологичната отговорност, да изиска подходяща финансова сигурност или застраховка за покриване на щетите за околната среда и да включи извличането на шистов газ в Директивата относно емисиите от промишлеността (2010/75/ЕС), като го подчини на изискванията относно най-добрите налични техники в допълнение към изискванията за третиране на отпадните води съгласно Директивата относно отпадъците от рудодобив;
7. припомня, че „Указанията относно прилагането на Директива 85/337/ЕИО за проекти, свързани с проучването и извличането на неконвенционален въгледород“ (реф. номер Ares (2011)1339393), издадени от Комисията, ГД „Околна среда“ от 12 декември 2011 г., потвърждават, че Директива 85/337/ЕИО на Съвета, изменена и кодифицирана с Директива 2011/92/ЕС, относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (известна като Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда или Директивата за ОВОС) обхваща проучването и извличането на неконвенционални въгледороди; припомня освен това, че всеки използван метод за хидравлично фрактуриране е част от общите дейности по проучване и извличане на конвенционални и неконвенционални въгледороди, които са обхванати от горепосоченото законодателство на ЕС в областта на околната среда (вж. параграф 3) и от Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въгледороди;
8. призовава Комисията незабавно да издаде насоки относно установяването на базови данни за наблюдение на водите, необходими за оценката на въздействието на проучването и извличането на шистов газ върху околната среда, и критериите, които следва да се използват за оценка на въздействието на хидравличното фрактуриране върху резервоарите на подземни води в различни геоложки формации, включително потенциалното изместване и кумулативните въздействия;
9. призовава промишлеността, в условия на прозрачно сътрудничество с националните регулаторни органи, природозащитните групи и общностите, да предприеме

необходимите мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на съответните подземни водни обекти и по този начин да поддържа доброто състояние на подземните води, така както е определено в Рамковата директива за водите и Директивата за подземните води;

10. счита, че споразуменията за взаимно неразпространение относно вредите за околната среда, здравето на хората и на животните, като тези, които се прилагат между собствениците на земя в близост до кладенци с шистов газ и операторите на шистов газ в САЩ, не биха били в съответствие със задълженията на ЕС и на държавите членки съгласно Орхуската конвенция, Директивата за достъп до информация (2003/04/ЕО) и Директивата относно екологичната отговорност.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.6.2012 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 21 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Piotr Borys, Cristian Silviu Buşoi, Eva Lichtenberger, Dagmar Roth-Behrendt, Axel Voss
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Patrice Tirolien

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.9.2012 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 63 -: 1 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Lajos Bokros, Milan Cabrnach, Martin Callanan, Nessa Childers, Tadeusz Cymański, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Nick Griffin, Matthias Grootte, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Holger Kraemer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Владко Тодоров Панайотов, Антония Първанова, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Pavel Pos, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Kārlis Šadurskis, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seiber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Marina Yannakoudakis
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Margrete Auken, Nikos Chrysogelos, Vittorio Prodi, Michèle Rivasi, Marita Ulvskog, Kathleen Van Brempt, Andrea Zanonì
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Andrzej Grzyb, Lena Kolarska-Bobińska, Jacek Włosowicz, Inês Cristina Zuber